

Αθήνα, 5 Απριλίου 2021

ΘΕΜΑ: Οι θέσεις του Οργανισμού Ανοιχτών Τεχνολογιών (ΕΕΛΛΑΚ) στην Δημόσια Διαβούλευση αναφορικά με τον καθορισμό του Σημείου Τερματισμού Δικτύου (ΣΤΔ)

1. Πιστεύετε ότι είναι αναγκαίο ή όχι να οριστεί το σημείο τερματισμού δικτύου; Παρακαλούμε τεκμηριώστε την άποψη σας.

Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών (ΕΕΛΛΑΚ) θα ήθελε να συγχαρεί την ΕΕΕΤ για τις προσπάθειες της ώστε να αποσαφηνιστεί νομικά ο ορισμός του σημείου τερματισμού δικτύου στην Ελλάδα και την ανάγκη της πλήρους συμμόρφωσης με την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί ουδετερότητας στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και του διαδικτύου.

Ο καθορισμός του σημείου τερματισμού δικτύου έχει άμεσο αντίκτυπο στους τελικούς χρήστες όσον αφορά την δυνατότητα επιλογής του εξοπλισμού τους για σύνδεση στο Διαδίκτυο. Σύμφωνα με το Άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού 2015/2120 καθώς και την αιτιολογική σκέψη 3 της οδηγίας 2008/63 / ΕΚ , το δικαίωμα να χρησιμοποιούν οι χρήστες τον δικό τους τερματικό εξοπλισμό είναι αδιαμφισβήτητο.

Ο καθορισμός της θέσης του σημείου τερματισμού δικτύου είναι σημαντικός σε σχέση με την ελεύθερη επιλογή τερματικού εξοπλισμού, την διαχείριση της κυκλοφορίας και την διαφάνεια. Κατά την πρόσβαση στο Διαδίκτυο, οι τελικοί χρήστες πρέπει να είναι ελεύθεροι να επιλέξουν μεταξύ διαφόρων τύπων εξοπλισμού. Οι πάροχοι πρόσβασης στο Διαδίκτυο δεν πρέπει να επιβάλλουν επιπλέον περιορισμούς στη χρήση τερματικού εξοπλισμού

σύνδεσης στο διαδίκτυο, παρά μόνο αυτούς που επιβάλλονται από τους κατασκευαστές ή τους διανομείς του τερματικού εξοπλισμού.

Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών - ΕΕ/ΛΑΚ θεωρεί ότι ο ορισμός του σημείου τερματισμού δικτύου στην Ελλάδα δεν θα πρέπει να περιορίζει τα δικαιώματα των χρηστών, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού 2015/2120. Κάθε άλλο σημείο τερματισμού, πέραν του σημείου Α θα εμπόδιζε σοβαρά την ψηφιακή ανεξαρτησία, την ελευθερία επιλογής, θα επέφερε ένα τεράστιο οικονομικό κόστος αλλαγής με αρνητικές επιπτώσεις στο οικολογικό αποτύπωμα και την τεχνολογική ασφάλεια. Η ελευθερία στη επιλογή τερματικού εξοπλισμού θα επέτρεπε ένα μεγαλύτερο βαθμό καινοτομίας, θεμιτού ανταγωνισμού και ασφάλειας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

2. Ποιο σημείο θεωρείτε καταλληλότερο να ορισθεί ως σημείο τερματισμού δικτύου (Α, Β ή C). Τεκμηριώστε την απάντησή σας.

Οι κατευθυντήριες γραμμές του BEREC για το σημείο τερματισμού δικτύου, οι οποίες σχεδιάστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφο 7 της EEC, παρέχουν καθοδήγηση στις Ρυθμιστικές αρχές για τον καθορισμό του σημείου τερματισμού.

Οι Ρυθμιστικές αρχές πρέπει να «λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη» τον καθορισμό του σημείου τερματισμού σε τρία προκαθορισμένα σημεία (Α, Β και C). Για λόγους ελευθερίας επιλογής, προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων, συμβατότητας, θεμιτού ανταγωνισμού, καινοτομίας και ασφάλειας, το σημείο Α είναι η μόνη θέση που σέβεται τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των τελικών χρηστών .

- Σύμφωνα με τον κανονισμό 2015/2120 και την οδηγία 2008/63 / ΕΚ, οι τελικοί χρήστες πρέπει να έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν ελεύθερα τις ηλεκτρονικές συσκευές για να συνδεθούν στο Διαδίκτυο, το οποίο περιλαμβάνει τόσο το μόντεμ όσο και τον router. Αυτή η ελευθερία επιλογής τους επιτρέπει να επιλέγουν συσκευές που ταιριάζουν καλύτερα στις ατομικές τους ανάγκες.
- Οι routers είναι οι πύλες της περισσότερης διαδικτυακής δραστηριότητας για τους τελικούς χρήστες και τις επιχειρήσεις. Επομένως, οι τελικοί χρήστες πρέπει να είναι σε θέση να επιλέξουν μια συσκευή που τους επιτρέπει να χρησιμοποιούν ορισμένες δυνατότητες προστασίας προσωπικών δεδομένων και των δεδομένων τους που πληρούν τις απαιτήσεις τους.
- Οι τελικοί χρήστες αλλάζουν συχνά παρόχους. Μόνο αν μπορούν να συνεχίσουν

να χρησιμοποιούν την δικιά τους συσκευή, μπορούν να μεταφέρουν τις ρυθμίσεις και τις υπάρχουσες συσκευές τους στο νέο πάροχο. Αν ο εξοπλισμός τους ανήκε στον πάροχο, η συμβατότητα με άλλους παρόχους και οι ειδικές απαιτήσεις τους θα περιοριστούν δραστικά. Επιπρόσθετα σε μια μελλοντική μετάβαση σε IPv6, όλες οι εσωτερικές συσκευές των χρηστών θα έχουν public διευθύνσεις, και οι χρήστες θα ορίζουν με το firewall του router τι κίνηση επιτρέπεται και τι όχι. Θα είναι αρκετά χρονοβόρο λοιπόν να παραμετροποιηθεί εκ νέου ένα καινούριο router, επειδή απλά άλλαξαν πάροχο.

- Το σημείο τερματισμού δικτύου στο σημείο A ενθαρρύνει την καινοτομία στην αγορά τερματικού εξοπλισμού. Οι τελικοί χρήστες εξυπηρετούνται καλύτερα από μια μεγαλύτερη ποικιλία επιλογών που θα ικανοποιεί τις ανάγκες των καταναλωτών και των επιχειρήσεων. Οι κατασκευαστές τερματικού εξοπλισμού θα έχουν καλύτερη πρόσβαση στην αγορά και θα μπορούν να προμηθεύουν προϊόντα σε μια μεγαλύτερη ομάδα καταναλωτών. Έτσι οι κατασκευαστές έχουν μεγαλύτερο κίνητρο για την ανάπτυξη προϊόντων που θα καλύπτουν συγκεκριμένες ανάγκες καταναλωτών και επιχειρήσεων, προωθώντας καινοτόμες λύσεις. Οι κατευθυντήριες γραμμές του BEREC για το σημείο τερματισμού αναγνωρίζουν ρητά ότι το σημείο A συμβάλλει στην προώθηση της καινοτομίας και του ανταγωνισμού στην αγορά (παράγραφος 46).
- Οι τελικοί χρήστες επωφελούνται από τον ελεύθερο και θεμιτό ανταγωνισμό που εγγυάται την ελεύθερη επιλογή και σταθερή βελτίωση των προϊόντων. Η έλλειψη ανταγωνισμού, θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια και στην φιλικότητα προς το χρήστη. Μια υγιής αγορά εξοπλισμού θα προωθήσει την καινοτομία που ωφελεί την ευρωπαϊκή βιομηχανία και τους πολίτες.
- Το σημείο τερματισμού δικτύου στο σημείο A μειώνει την πιθανότητα να υπάρχουν μεγάλα τμήματα της αγοράς τερματικού εξοπλισμού που θα κυριαρχούνται από μία ή λίγες οικογένειες προϊόντων ή κατασκευαστών. Με λίγα διαθέσιμα μοντέλα από λίγους κατασκευαστές, εάν εμφανιστούν μεγάλα προβλήματα ή τρύπες ασφαλείας, ένας τεράστιος αριθμός χρηστών θα επηρεαστεί ταυτόχρονα. Οι περισσότεροι ISP χρησιμοποιούν μόνο μερικά μοντέλα router και έτσι θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των πελατών τους. Αυτό είναι ιδιαίτερα προβληματικό όταν οι κατασκευαστές και οι πάροχοι είναι πολύ αργοί στην παράδοση κρίσιμων ενημερώσεων και στους χρήστες δεν επιτρέπεται να πραγματοποιούν οι ίδιοι ενημερώσεις. Ένας μεγαλύτερος αριθμός διαθέσιμων

τύπων τερματικού εξοπλισμού ωφελεί τη γενική ασφάλεια ολόκληρου του τοπίου. Επιτρέπει στους τελικούς χρήστες να λάβουν τις δικές τους προφυλάξεις ασφαλείας ή / και να θέσουν σε λειτουργία έναν εξοπλισμό διαφορετικού κατασκευαστή.

Υποστηρίζουμε επομένως σθεναρά το συμπέρασμα της EETT ότι “το σημείο A είναι πλήρως συμβατό με το υπάρχον πλαίσιο και δεν δημιουργεί περιορισμούς στην αγορά τερματικού εξοπλισμού”. Επομένως, συνιστούμε να μην οριστούν τα σημεία B και C, καθώς θα είχαν αρνητικές επιπτώσεις σε όλες τις περιοχές που αναφέρονται παραπάνω και θα βλάψουν τη σταθερότητα του δικτύου, την φιλικότητα και την ασφάλεια.

3. Εάν προτείνετε τα σημεία B ή C αναφερθείτε αναλυτικά στα κριτήρια της ενότητας 5 τα οποία συντρέχουν ή οποιαδήποτε επιπλέον κριτήρια που τεκμηριώνουν την πρότασή σας.

Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών (ΕΕΛΛΑΚ) υποστηρίζει ως σημείο τερματισμού δικτύου μόνο το σημείο A, και αντιτίθεται στο ορισμό των B ή C

4. Εάν προτείνετε το σημείο A αιτιολογήστε γιατί κατά την κρίση σας δεν συντρέχουν λόγοι εφαρμογής των κριτηρίων iii-vi της ενότητας 5.

Το σημείο τερματισμού δικτύου στο σημείο A είναι η μόνη εφικτή επιλογή για καλύτερη προστασία των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών και την προώθηση της καινοτομίας στην αγορά τερματικού εξοπλισμού . Για τους λόγους που αναφέρονται παρακάτω, κανένας ουσιαστικός παράγοντας ή στοιχείο δεν πληροί τα κριτήρια iii, iv, v και vi για να δικαιολογήσει άλλη θέση σημείου τερματισμού εκτός από το σημείο A.

iii - Απλούστευση των λειτουργιών του δημόσιου δικτύου.

Οι πάροχοι πρόσβασης υποστηρίζουν συχνά ότι η χρήση περιορισμένου αριθμού διαφορετικών τύπων εξοπλισμού στο δημόσιο δίκτυο θα μπορούσε να κάνει τις λειτουργίες του δικτύου λιγότερο περίπλοκες σε σύγκριση με μια περίπτωση όπου χρησιμοποιούνται πολλοί διαφορετικοί τύποι εξοπλισμού που δεν ανήκουν στον χειριστή δικτύου. Ωστόσο, μια τέτοια ψευδαίσθηση απλότητας συνεπάγεται σοβαρά προβλήματα

ασφάλειας. Λιγότερα μοντέλα διαθέσιμα στους τελικούς χρήστες αυξάνουν την πιθανότητα ότι μεγάλα τμήματα της αγοράς θα κυριαρχούνται από μία ή λίγες οικογένειες προϊόντων ή κατασκευαστών. Σε αυτήν την περίπτωση, μεγάλα προβλήματα ή τρύπες ασφαλείας θα επηρεάζουν έναν τεράστιο αριθμό χρηστών. Επομένως, ένας μεγαλύτερος αριθμός διαθέσιμων τύπων τερματικού εξοπλισμού ωφελεί την γενική ασφάλεια ολόκληρου του τοπίου. Επιτρέπει στους τελικούς χρήστες να λαμβάνουν προφυλάξεις για την δική τους ασφάλεια ή / και να προμηθεύονται εξοπλισμό διαφορετικού κατασκευαστή ή και φορέα παροχής ενημερώσεων ασφαλείας.

iv. Ασφάλεια του δικτύου.

Το επιχείρημα της απειλούμενης ασφαλείας και σταθερότητας του δικτύου έχει προβληθεί πολλές φορές πριν από ορισμένους παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου. Ωστόσο, δεν γνωρίζουμε κανένα περιστατικό όπου η απελευθέρωση της αγοράς τερματικού εξοπλισμού, να προκάλεσε σημαντική ζημιά στο δημόσιο δίκτυο. Οι ηλεκτρονικές συσκευές που πωλούνται στην Ευρώπη πληρούν υψηλές απαιτήσεις και τα πρότυπα για τεχνολογίες πρόσβασης όπως το DSL ή το DOCSIS και είναι ώριμες και κατανοητές από τους κατασκευαστές εξοπλισμού δικτύου.

Το επιχείρημα ότι οι πάροχοι φροντίζουν καλύτερα για την ασφάλεια των πελατών τους έχει αποδειχθεί λάθος από πολλά περιστατικά όπου οι routers δεν έλαβαν ενημερώσεις για γνωστά τρωτά σημεία και ως εκ τούτου προκάλεσε μαζικές διακοπές πρόσβασης στους τελικούς χρήστες.

v. Διαχείριση κίνησης τοπικού δικτύου (local traffic)

Η προστασία των δεδομένων των τελικών χρηστών είναι υψίστης σημασίας για τον ορισμό του σημείου τερματισμού δικτύου. Ο ορισμός του στο σημείο B ή C θα επέτρεπε την παρουσία συσκευών του παρόχου στις εγκαταστάσεις των τελικών χρηστών, με αποτέλεσμα να κινδυνεύει το απόρρητο και η προστασία των δεδομένων της τοπικής κυκλοφορίας δικτύου. Οι κατευθυντήριες γραμμές του BEREC στις (παράγραφος 108) αναγνωρίζει ρητά ότι τα σημεία B και C θα αυξήσουν τον κίνδυνο απομακρυσμένης ακρόασης, αποθήκευσης ή άλλων ειδών παρακολούθησης από χειριστές δικτύου.

Συμπέρασμα

Ο ορισμός του σημείου τερματισμού δικτύου στο σημείο Α είναι η μόνη εφικτή επιλογή για την καλύτερη προστασία των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών, την προώθηση της καινοτομίας και τη συμμόρφωση με τους ευρωπαϊκούς κανόνες. Υποστηρίζουμε επομένως σθεναρά το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι “το σημείο Α είναι πλήρως συμβατό με το υπάρχον πλαίσιο και δεν δημιουργεί περιορισμούς στην αγορά τερματικού εξοπλισμού”